

میرزا حسن

شرح نامہ

امام رضا

بہ جناب عبدالعظیم حسنی

نویسنده: جواد محدثی
طراح جلد و صفحه آرا: محمد جواد بختیاریان
ناشر: زائر رضوی
(معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی)

چاپخانه: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی
نوبت چاپ: اول، بهار ۱۴۰۴ **شمارگان:** ۱۵۰۰۰
قیمت: ۴۵۰۰۰۰ ریال **شابک:** ۹۷۸-۶۲۲-۴۹۷۴-۳۶-۵

نشانی: مشهد، حرم مطهر، صحن پیامبر اعظم ﷺ
باب الهادی ﷺ، طبقه دوم، اداره تأمین و توزیع محصولات
کد پستی: ۹۱۳۴۸۴۳۱۷۶
تلفن: ۰۵۱-۳۲۰۳۴۶۴
۰۹۲۱۱۴۶۵۰۱۷
@Nashr_zaerrazavi
حق چاپ محفوظ است.

شرح نامہ امام رضا علیہ السلام

به جناب عبدالعظیم حسنی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ

۵	مقدمه
۹	مسدود کردن راه نفوذ شیطان
۱۱	راست‌گویی و امانت‌داری
۱۳	سکوت و ترک جدال
۱۵	محبت و دیدار
۱۷	پرهیز از اختلاف و دشمنی
۱۹	آمرزش نیکوکاران و بدفرجامی مردم‌آزاران
۲۱	بی‌بهره‌گان از لطف خدا و اهل بیت علیهم‌السلام
۲۳	مسابقه کتابخوانی مهربان‌ترین پیام

مقدمه

از آثار بارزش برجای مانده از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و امامان معصوم علیهم السلام، احادیث ناب و نورانی آنان است که به همت اصحاب و راویان، ثبت و نگاشته و تدوین شده است، به گونه ای که ما پس از چهارده قرن، از آن کلمات حکمت آمیز سود می بریم و افتخار می کنیم که سر سفره معنوی قرآن و اهل بیت علیهم السلام نشستیم و از آیات قرآن و روایات ائمه علیهم السلام بهره مند می شویم و راه چگونه زیستن و آراستگی به مکارم اخلاقی و آداب نیکو را به برکت این میراث عظیم می آموزیم.

امامان ما احادیث خودشان را «نور» دانسته اند و پیروان خویش را به شنیدن و خواندن و نقل و عمل به آن ها توصیه کرده اند. در این میان، احادیث فراوانی که از امام هشتم، حضرت علی بن موسی علیه السلام در زمینه مسائل اعتقادی، فقهی، اخلاقی، دعا و حکمت به یادگار مانده و در کتب حدیثی شیعه، از جمله در کتاب *عیون اخبار الرضا* علیه السلام آمده است، گنجینه ای نفیس و سودمند و کاربردی است. سزاوار است که ما، پیروان این خاندان، به این احادیث توجه کنیم و بخوانیمشان و به آن ها عمل کنیم.

ایام تولد حضرت رضا علیه السلام و دهه کرامت، فرصت مناسبی است که از این احادیث بهره مند شویم و با کلمات معصومان علیهم السلام آشناتر شویم. آنچه در این مختصر می خوانید، یکی از همان حکمت ها و توصیه های ارزشمند است که در اختیار ماست.

در عصر امامان معصوم علیهم السلام، به دلیل حاکمیت خلفای اموی و عباسی و وجود تنگناها و محدودیت‌هایی برای شیعه و ارتباط آزاد آنان با پیشوایان خود، گاهی اختلافات فکری و نزاع‌ها و کشمکش‌هایی میان شیعیان پیش می‌آمد. امامان ما که هدایتگران امت بودند، به منظور حفظ وحدت شیعه و انسجام این مجموعه که در معرض خطر و آسیب بود، نصایح و توصیه‌هایی می‌کردند تا پیروانشان در دام توطئه‌ها و فتنه‌ها نیفتند و هوای نفس، آنان را از دایره تبعیت از حجت‌های الهی و قرآن کریم بیرون نکند.

حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام که قبر مطهرش در شهر ری، زیارتگاه عاشقان اهل بیت است و از نوادگان امام حسن مجتبی علیه السلام است، از راویان بزرگ و شخصیت‌های برجسته شیعه نیز به شمار می‌رود که مورد عنایت خاص ائمه بوده است و از اصحاب آنان به شمار می‌رود. حدیثی که تقدیم حضورتان می‌شود، به روایت اوست. حضرت رضا علیه السلام او را مأمور کرده است که سلام حضرتش و این سفارش‌های اخلاقی را به شیعیان و دوستداران اهل بیت برساند. در نوشته پیش رو، این حدیث نورانی در هفت بند، شرح و تبیین شده و توصیه‌های ناب امام مهربانی‌ها تقدیم پیروان خاندان عصمت و طهارت شده است.

امید است بهای گوهرهای رضوی را بشناسیم و توصیه‌های حضرتش را به گوش جان بسپاریم.

نامه امام رضا علیه السلام به جناب عبدالعظیم حسنی علیه السلام

یا عبدالعظیم! ابْلِغْ عَنِّي أَوْلِيَاءِي السَّلَامَ، وَقُلْ لَهُمْ: أَنْ لَا يَجْعَلُوا لِلشَّيْطَانِ عَلَى أَنْفُسِهِمْ سَبِيلًا. وَهُمْ بِالصَّدَقِ فِي الْحَدِيثِ وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ. وَهُمْ بِالسُّكُوتِ وَتَرْكِ الْجِدَالِ فِيمَا لَا يَغْنِيهِمْ. وَاقْبَالِ بَغْضِهِمْ عَلَى بَغْضٍ وَ الْمُرَاوَرَةِ فَإِنَّ ذَلِكَ قُرْبَةٌ إِلَيَّ. وَلَا يَشْتَغِلُوا أَنْفُسَهُمْ بِتَمْزِيقِ بَغْضِهِمْ بَغْضًا فَإِنِّي أَلَيْتُ عَلَى نَفْسِي إِنَّهُ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ وَأَسْخَطَ وَلِيًّا مِنْ أَوْلِيَائِي دَعَوْتُ اللَّهَ لِيُعَذِّبَهُ فِي الدُّنْيَا أَشَدَّ الْعَذَابِ وَكَانَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ. وَعَرَفْتُهُمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لِمُخْسِنِهِمْ وَتَجَاوَزَ عَنْ مُسِيئَتِهِمْ إِلَّا مَنْ أَشْرَكَ بِهِ أَوْ آذَى وَلِيًّا مِنْ أَوْلِيَائِي أَوْ أَضْمَرَ لَهُ سُوءًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ عَنْهُ. فَإِنْ رَجَعَ وَالْأَنْزَعَ رُوحَ الْإِيمَانِ عَنْ قَلْبِهِ وَخَرَجَ عَنْ وَلَايَتِي وَلَمْ يَكُنْ لَهُ نَصِيبًا فِي وَلَايَتِنَا وَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ ذَلِكَ.

ای عبدالعظیم! به دوستانم سلام مرا برسان و به آنان بگو که راهی برای نفوذ و سلطه شیطان بر خودشان قرار ندهند. شیعیان و دوستان مرا دستور بده که راست بگویند و امانت‌دار باشند. شیعیانم را دستور بده به سکوت و اینکه درباره آنچه به آنان مربوط نمی‌شود، مجادله نکنند. به پیروانم بگو که با یکدیگر صمیمی باشند، به هم پشت نکنند و به دیدار هم بروند؛ چرا که چنین رفتاری موجب تقرب و نزدیک شدن آنان به من است. به دوستانم بگو که خود را به مخالفت و دشمنی با یکدیگر مشغول نسازند. من قسم خورده‌ام که هر کس را که چنین کند و یکی از دوستان مرا به خشم آورد، از خدا بخواهم در دنیا به شدت عذاب کند و در آخرت هم از زیانکاران باشد. به دوستدارانم بفهمان و برسان که خداوند نیکوکارانشان را آمرزیده و از بدکارانشان گذشته است، مگر از کسی که به خدا شرک ورزد، یا یکی از دوستانم را بیازارد، یا در دل برای او نیت بدی داشته باشد. خداوند هرگز او را نمی‌آمرزد تا اینکه از این شیوه دست بردارد. اگر از این راه‌وروش غلط برگشت که هیچ، و گرنه خداوند روح ایمان را از او می‌گیرد و از ولایت من خارج می‌شود و هیچ سهم و بهره‌ای از ولایت ما نخواهد داشت. و به خدا پناه می‌برم از این عاقبت!

يَا عَبْدَ الْعَظِيمِ
أَبْلِغْ عَنِّي أَوْلِيَاءِي السَّلَامَ
وَقُلْ لَهُمْ أَنْ لَا يَجْعَلُوا لِلشَّيْطَانِ
عَلَى أَنْفُسِهِمْ سَبِيلًا

به دوستانم سلام مرا برسان
و به آنان بگو راهی برای نفوذ و سلطه شیطان
بر خودشان قرار ندهند

مسدود کردن راه نفوذ شیطان

شیطان دشمن قسم خوردهٔ انسان است و عهد کرده که انسان را از خداپرستی و تقوا دور کند و او را مثل خودش جهنمی کند. برای این کار، دنبال نفوذ در فکر و دل و نیت انسان است، تا او را به کارهای ناپسند وادارد. باید راه‌های نفوذ را به روی او بست، خودخواهی، تکبر، هواوهوس، حسادت، حُب مال و ریاست، شهرت‌طلبی، کینه‌ورزی و برتری‌طلبی از جمله راه‌های نفوذ شیطان در دل انسان و کشاندن او به وادی گناه و فساد است. اگر درون و قلب خود را از این رذایل و تمایلات نفسانی پاک کنیم، عملاً راه نفوذ او را بسته‌ایم و این جهادی بزرگ و همتی عالی می‌طلبید. بکوشیم تا در زمین شیطان بازی نکنیم و ابزار دست او نشویم. همچنان که خانه و قلعهٔ تهی از مال و وسایل پرجاذبه، توجه هیچ دزد و رهنزی را جلب نمی‌کند تا به آن خانه وارد شود و دست به غارت و سرقت بزند، دل‌های خالی از رذایل اخلاقی و هوای نفس هم، مصون از وسوسه و تعرض شیطان است.

وَمُرَّهُمْ
بِالصِّدْقِ فِي الْحَدِيثِ
وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ

شیعان و دوستان مرا
دستور بده که راست بگویند
و امانت دار باشند

راست‌گویی و امانت‌داری

دومین توصیه امام رضا علیه السلام به پیروانش، «راست‌گویی و امانت‌داری» است. این دو خصلت از شاخصه‌های اصلی ایمان راستین است. انسان هرچه هم اهل نماز و دعا و زیارت و عزاداری برای اهل بیت علیهم السلام باشد، آنچه به این اعمال، ارزش و جهت‌خدایی می‌دهد، «صداقت در گفتار» و «امانت در کردار» است. امامان ما فرموده‌اند: «در ارزیابی اشخاص، به سجده‌ها و رکوع‌های طولانی آنان نگاه نکنید. ممکن است به نماز و سجود و رکوع عادت کرده باشند. آنان را با این دو معیار و ملاک بسنجید: ببینید راست‌گویی و درست‌کرداری آنان چگونه است.» مؤمن واقعی کسی است که هرگز دروغ نگوید و در امانت مردم خیانت نکند، «صادق» و «امین» باشد. این دو شاخصه اصلی را از یاد نبریم.

آنچه به جامعه، امنیت اجتماعی و اعتماد عمومی می‌بخشد، رواج صدق و امانت در آن است. اگر این دو خصلت ارزنده به عنوان فرهنگ عمومی جامعه، زنده و رایج باشد، اعتماد متقابل که پایه و شالوده هر نوع همکاری و تعاون است، شکل خواهد گرفت. بدون راست‌گویی و درست‌کرداری و امانت‌داری، روابط اجتماعی مردم سست و ضعیف خواهد بود و زمینه تعاون و خدمت‌رسانی و مؤدت از بین خواهد رفت.

وَمَرَّهُمْ
بِالسَّكُونِ وَتَرَكِ الْجِدَالَ
فَمَا لَا يَعْزُبُهُمْ

شیعانم را دستور بدو
به سکوت و اینکه درباره آنچه به آنان مربوط نمی شود
محبانه نگذرد

سکوت و ترک جدال

سفارش سوم امام رضا علیه السلام به دوستدارانش این است که در مسائل اختلافی سکوت کنند و دربارهٔ مسائلی که به دردشان نمی‌خورد، یا به آنان مربوط نمی‌شود، جدل و بگومگو نداشته باشند. بسیاری از دشمنی‌ها و اختلاف‌ها زمانی میان مردم رخ می‌دهد که وقت و نیروی خود را صرف نزاع‌ها و مجادله‌های بی‌دلیل یا بی‌فایده کنند. دشمنان هم از این نزاع‌ها و جروب‌بحث‌ها سوءاستفاده کرده و اختلاف افکنی می‌کنند و با به‌جان‌هم‌انداختن پیروان اهل بیت و سرگرم کردن آنان به این‌گونه اختلاف‌ها، به اهداف خود می‌رسند. کنترل زبان و سکوت کردن در موضوعات اختلافی و واردنشدن به منازعات بی‌ثمر، مهم‌ترین عامل در خنثی شدن توطئه‌های مخالفان است.

دشمنان همیشه در پی ایجاد گسل و رخنه در مناسبات اجتماعی ما یا سوءاستفاده از نزاع‌های موجودند. سیاست شوم انگلیسی (تفرقه بینداز و حکومت کن) قرن‌هاست که شکوه و اقتدار و وحدت و هم‌بستگی را از امت عظیم اسلام گرفته و زمینه‌ساز استیلای آنان بر امت مسلمان شده است. راه مقابله با آن، ایجاد وحدت یا حفظ وحدت است و این تحقق نمی‌یابد مگر با پرهیز از جدل‌ها و مناقشات بی‌ثمر که نیروی کارساز افراد را هدر می‌دهد و به‌جای آنکه در مسیر هم‌بستگی و اتفاق به کار افتد، صرف تخریب یکدیگر و از میدان به در کردن افراد مؤثر می‌شود. قدر وحدت و همدلی را بدانیم و به دست خود، این گوهر ارزشمند را نشکنیم.

وَأَقْبَالَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ
وَالْمُزَاوَرَةُ فَإِنَّ ذَلِكَ قُرْبَةٌ إِلَىٰ

به پیروانم بگو که با یکدیگر حمیت باشند
به هم پشت نکنند و به دیدار هم بروند؛ چرا که چنین رفتاری
موجب تقرب و نزدیک شدن آنان به من است.

محبت و دیدار

اقبال به یکدیگر، نقطهٔ مقابل ادبار و پشت کردن و اعراض است. توصیهٔ حضرت رضا علیه السلام به دوستانش این است که روابط گرم و صمیمی با یکدیگر داشته باشند، به دیدار یکدیگر بروند و در سایهٔ این زیارت‌ها و ملاقات‌ها، هم از حال هم باخبر باشند و هم به یکدیگر کمک کنند و پشتوانه و حامی هم باشند. دیدار و رفت‌وآمدها، محبت‌ها را می‌افزاید، از اختلافات می‌کاهد و موجب تحکیم روابط فکری و عاطفی میان یک مجموعهٔ هم‌فکر می‌شود. خط‌مشی و سیرهٔ خودِ امامان چنین بود و مشاهدهٔ این شیوه در رفتار پیروان، قطعاً موجب خوشنودی آنان و تقرب فکر و فرهنگ اهل بیت علیهم السلام می‌شود.

صلهٔ رحم که اسلام بر آن تأکید می‌کند، روابط خانوادگی و فامیلی را مستحکم می‌کند و زیارت و مزاوره و به ملاقات و دیدار هم رفتن، انس و الفت اجتماعی را می‌افزاید. این دو رفتار، سفارش حضرت رضا علیه السلام و سیرهٔ عملی دین است. عمل به آن‌ها از سوی شیعیان، گواه صدق در ادای دوستی و پیروی است. ترک دیدوبازدید و سست شدن صلهٔ رحم و رفت‌وآمد، ما را از فرهنگ و راه‌روسم امامان معصوم دور می‌کند. آری، شیعه بودن به تبعیت عملی و همراهی و هم‌سوئی با پیشوایان معصوم علیهم السلام است، نه به ادعا و شعار!

وَلَا يَسْتَغْلُوا أَنْفُسَهُمْ يَتَزَيَّقُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
فَالَّذِي الْبَتَّ عَلَى نَفْسِي أَنَّهُ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ وَاسْحَطَ وَلِبَاسٌ وَلِبَاسِي
دَعَوْتُ اللَّهَ لِيُعَذِّبَنِي فِي الدُّنْيَا أَشَدَّ الْعَذَابِ
وَكَانَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

دوست نام بگو کہ خود را بہ مخالفت و دشمنی با یکدیگر مشغول نہ سازند۔
من تم خور و دام کہ ہر کس کہ چنین کند و یکی از دوستان مرا ختم آورد،
از خدا نجات ہم اورا در دنیا بہ شدت عذاب کند
و در آخرت ہم از زیانکاران باشد۔

پرهیز از اختلاف و دشمنی

توصیه پنجم امام رضا علیه السلام آن است که شیعیان به جان هم نیفتند، یکدیگر را لَت و پار نکنند و وقت ارزشمند خود را صرف دشمنی با هم و ضربه زدن به یکدیگر و عیب جویی و تضعیف هم نکنند. جامعه شیعی و هوادار اهل بیت علیهم السلام بیش از هر چیز نیازمند وحدت و همدلی و انسجام است. اگر به منازعات و مشاجرات داخلی پردازند و آبروی هم را بریزند و شخصیت افراد هم عقیده را خرد کنند، هم بستگی و وحدت و قوّت آنان از بین می‌رود و دشمنان فرصت می‌یابند که ظلم بیشتر در حق آنان روا بدارند. حضرت رضا علیه السلام تهدید کرده‌اند که اگر کسانی با چنین رفتاری به دوستان ائمه ضربه و لطمه بزنند، آنان را نفرین کند تا دچار عذاب دنیوی و خسران اخروی بشوند.

چه خسران و زبانی وحشتناک‌تر از اینکه رفتار پیروان اهل بیت، از توصیه‌ها و رفتار آن بزرگواران فاصله داشته باشد و دچار نفرین امام معصوم علیه السلام شوند؟! خسارت اخروی، بدترین و دردناک‌ترین زیان و محرومیت است. در قیامت، همه محتاج شفاعت و حمایت معصومین علیهم السلام هستیم. اگر در دنیا به تضعیف و تخریب نیروهای خودی پردازیم و انسجام و همدلی امت را خدشه دار کنیم، از خط اولیای دین بیرون رفته‌ایم و مشمول دعا و شفاعتشان نخواهیم شد.

وَعَرَفَهُمْ أَنَّ اللَّهَ فَدَغَفَرَ لِحَسِبْنَهُمْ وَتَجَاوَزَ عَنْ مَسِيئَتِهِمْ
الْإِثْمَ اشْرَاكَ بِهِ أَوْ أَذَى وَلِبَاسٍ أَوْ أَلْبَاسٍ أَوْ أَصْمَرَهُ سَوَاءً
فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ عَنْهُ

دوستدارم بفغان و برسان کج خداوندیکو کارشان بر آمرزید
و از بدکارشان گذشته است،

مکران کسی که به خدا شرک ورزید یا یکی از دوستانم را بیازارد

یاد دل نسبت به او نیت بدی داشته باشد

خداوند هرگز اورا نمی آمرزد تا این کج از این شیوه دست بردارد.

آمزش نیکوکاران و بدفرجامی مردم آزاران

حضرت رضا علیه السلام در این قسمت از توصیه خود، به شیعیان و دوستدارانش بشارت می‌دهد که خداوند نیکان‌شان را می‌آمزد و از بدان هم درمی‌گذرد و مؤاخذه‌شان نمی‌کند؛ ولی سه گروه را از این لطف ویژه الهی استثنا می‌کند: ۱. کسانی که مشرک شوند؛ ۲. کسانی که محبان و دوستداران اهل بیت علیهم السلام را اذیت کنند و آزار بدهند؛ ۳. کسانی که در دل و نیت خود، بر ضد شیعیان قصد سوء یا برنامه‌های زیان‌آور داشته باشند. خداوند عز و جل آنان را از این مغفرت و رحمت محروم می‌کند، مگر اینکه راه و شیوه خود را اصلاح کنند و به مسیر صلاح و اصلاح برگردند و توبه کنند.

توبه هر گناه، متناسب با همان گناه و خلاف است. توبه از گناه اختلاف‌افکنی و آزار دیگران و داشتن نیت‌ها و نقشه‌های بد برای دیگران، آن است که چنین کسانی خدا را در نظر داشته باشند، به جای آزار نیکان، از آنان حمایت کنند و محبت خویش را به آنان بذل کنند و دل خود را کانون خیرخواهی و نیت خیر برای همه قرار دهند. اگر چنین کنند، خداوند هم عنایت و لطف خود را شامل حالشان می‌کند و خطا و شیوه غلط آنان در گذشته را می‌بخشاید.

فَإِنْ جَعَّ وَالْإِنْرَجَ رُوحَ الْإِيمَانِ عَنِ قَلْبِهِ
وَحَجَّ عَنْ وَلايَتِي
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ نَصِيبًا فِيَّ وَلَا بِلَنَا
وَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ ذَلِكَ

اگر از این راه و روش غلط گزشت یک هیچ،
و گرنه خداوند رُوح ایمان را از او می‌گیرد
و از ولایت من خارج می‌شود
پس هیچ سهم و بهرایی از ولایت ما نخواهد داشت
و به خدا پناه می‌برم از این عاقبت!

بی‌بهره‌گان از لطف خدا و اهل بیت علیهم‌السلام

«ایمان» فقط اعتراف زبانی نیست، بلکه باور نیرومند قلبی است. چه بسا اشخاصی ادعا و اظهار ایمان بکنند؛ ولی روح ایمان در دلشان نباشد. هشداری پایانی امام رضا علیه‌السلام در این حدیث آن است که اگر کسی به خدا شرک ورزید یا اولیای الهی و دوستان اهل بیت را آزار و اذیت کرد، از روح ایمان و از ولایت ائمه علیهم‌السلام محروم می‌شود.

«ولایت» کلید رهایی از دوزخ است و قلعه استواری است که آدمی را از انحرافات اعتقادی و اخلاقی مصون می‌سازد. آزدن شیعیان و شرک‌ورزی به خدا، موجب بیرون افتادن از این قلعه و پناهگاه امن می‌شود. این فرجام و عاقبت شوم، آن قدر تلخ و پرمخاطره است که امام در پایان می‌فرماید: «من از این، به درگاه خدا پناه می‌برم!»

کسی که از مدار جاذبه و ولایت امام رضا علیه‌السلام خارج شود، بی‌شک در مدار جاذبه شیطان قرار می‌گیرد و فکر و زبان و گفتارش در مسیر ناصحیح خواهد بود. ایمان و روح ولایت، در سایه عمل، تقویت و ماندگار می‌شود. باید تا می‌توان با پایبندی به رهنمودهای سازنده ائمه علیهم‌السلام در حصار ایمن و امن ولایت بمانیم. چرا کاری کنیم که از این حوزه معنوی بیرون بیفتیم و شیاطین جن و انس در ما طمع کنند تا ما را از این درگاه، دور و جدا کنند؟!

با عترتیم و چون غزل عاشقانه‌ایم
بر شاخهٔ بلند ولایت، جوانه‌ایم

ما مرغ بام خانهٔ آل محمدیم
هرجا رویم، در پی عترت روانه‌ایم

آماده‌ایم تا سرو جان رافدا کنیم
در راه دوست، منتظر یک بهانه‌ایم

در راه عشق، دانهٔ رنج و بلا خوش است
عمری است ما اسیر همین دام و دانه‌ایم

از ما نمی‌خرند مگر گوهر وفا
نالایقیم اگرچه، ولی بی‌وفا، نه‌ایم

مسابقه کتابخوانی مهربان‌ترین پیام

همراه با جوایز ارزنده و متبرک حرم مطهر رضوی

*پرسش‌ها از متن موجود طرح شده است.
برای شرکت در مسابقه، کافی است به ترتیب نام مسابقه و شماره گزینه‌های صحیح پرسش‌ها را به صورت عددی ۴ رقمی، همراه با نام و نام خانوادگی خود، به سامانه پیامکی ۳۰۰۰۸۰۲۲۲۲ ارسال کنید.

مثال: مهربان‌ترین پیام ۱۱۲۴ رضای رضوی

مهلت: ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

پرسش اول: بر اساس روایات، دو شاخصه اصلی ایمان واقعی کدام است؟

۱. نماز و روزه
۲. صداقت و امانت‌داری
۳. احسان و صدقه
۴. شجاعت و سخاوت

پرسش دوم: مهم‌ترین عامل در خنثی‌سازی توطئهٔ تفرقه‌افکنی دشمنان اسلام کدام است؟

۱. سکوت‌کردن در موضوعات اختلافی
۲. توجه به اشتراکات مذهبی
۳. واردنشدن به منازعات بی‌ثمر
۴. گزینه‌های ۱ و ۳

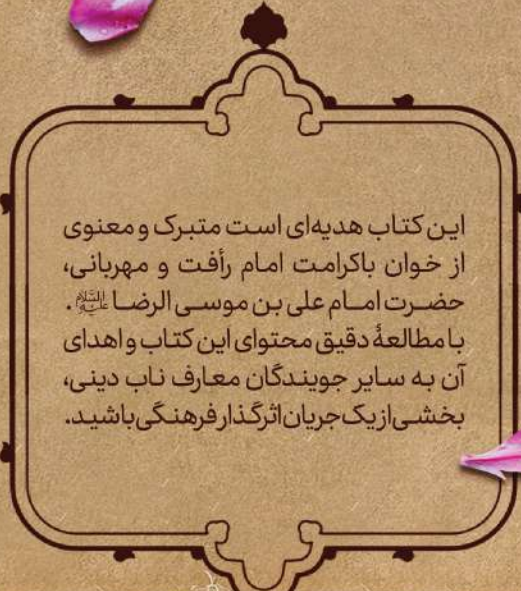
پرسش سوم: کدام بدی و گناه است که در حالت معمول، امکان بخشیده‌شدن آن از طرف خداوند متعال وجود دارد؟

۱. کفر
۲. شرک
۳. آزار محبان اهل بیت علیهم‌السلام
۴. نیت و قصد سوء علیه شیعیان

پرسش چهارم: از کدام گزینه به‌عنوان قلعهٔ استوار و حافظ انسان از انحرافات اعتقادی و اخلاقی یاد شده است؟

۱. ولایت
۲. امر به معروف و نهی از منکر
۳. جهاد
۴. حج

این کتاب هدیه‌ای است متبرک و معنوی
از خوان باکرامت امام رأفت و مهربانی،
حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام.
با مطالعه دقیق محتوای این کتاب واهدای
آن به سایر جویندگان معارف ناب دینی،
بخشی از یک جریان اثرگذار فرهنگی باشید.

۹۷۸-۶۲۲-۴۹۷۴-۳۶-۵

آستان قدس رضوی
معاونت تبلیغات اسلامی